

den ikke bemidlede Klasse tilgode, faa er dette vistnok ganske sandt, men man kunde ogsaa vende Sætningen om og sige, at den mere bemidlede Klasse har et stort Gode deraf, at den fattige Befolkning kan blive underholdt; den fattige Befolkning, ikke underholdt, er den største Byrde for den bemidlede Deel af Samfundet. Der er Ingen i Samfundet, der i den Grad maa lægge Bøgt paa, at den fattige, den trængende Deel af Befolkningen bliver forføret, som netop den bemidlede Deel af Samfundet, og det er et af de store Goder for de nære Samfund, at de ere komne til den Erkjendelse, at den fattige Deel af Befolkningen skal forføres. Forørigt maa man ogsaa lægge Mærke til, at dersom det er sandt, at den fattige og ubemidlede Deel af Befolkningen leverer de fleste af dem, der siden komme til at trænge til Understøttelse, faa er det ligesaa sandt, at naar man summerer den ubemidlede Deels Erhverv og dens Skatteydelse i alle Retninger sammen, og man ligeledes sammenlægger de Bemidlede Indtægter og deres Ydelse, faa er Forholdet til Gunst for de Ubemidlede; det ligger i deres store Antal og Mæsse. Enhver, som nogeninde har skullet forsøge paa at skaffe en nogenlunde stor Skat tilveie, er kommen til den Erkjendelse, at alle Forsøg paa at ramme de Formuende ikke have givet noget stort Udbytte, men at det er de mindre Bemidlede, man maa ramme. Det er altsaa i de Bemidlede allerstørste Interesse at sørge for de Ubemidlede og Trængende, og de Bemidlede nyde forholdsviis fuldt faa meget Gode af Alt, hvad der offres til Communerne offentlige Foranstaltninger som de Ubemidlede. Naar man mener, at de Bemidlede beskaffes høit, og naar et æret Medlem (Klein) har spurgt, om ikke en Skat af 30—80 Daler er søkelig for Den, der har en 12—1800 Daler i Indtægt, faa er den ganske vist søkelig; men den kan ikke bewirke noget Savn af Nødvendigheder. Den kan ganske vist i en meget høi Grad indskrænke Nødheder og billige Duffer og Formaal, men den tager ikke Noget af det virkelig Nødvendige bort; thi dersom vi i Samfundet skulde spørge, indenfor hvilken Grænse det store Antal maa tilfredsstille sine Nødvendigheder, faa bliver denne Grænse meget sne-

ver. Det store Antal af Befolkningen her i Landet maa, hvad enten man lader det gaac pr. Familie eller pr. enkelt Person, indenfor Grændsen af 200 Rd. aarlig tilfredsstille sine Livsforøgheder.

S. Sage: Det har altid sin Ulempe at behandle en Lov som denne, der i Virkeligheden er en Deel af et større Lovarbejde, nemlig den almindelige Communallov, der længe har været ventet. Jeg troer imidlertid, at der, saaledes som Forholdet er i Kjøbstæderne, kan være Anledning til at gjøre noget Lignende med Hensyn til disse, som man har gjort for Landets Bekommende, idet man ved Loven af 22de Marts 1855 har forandret og udvidet Valgretten. Det er vistnok ussikkert, at disse Love, der staae som midlertidige og forberedende Love for en endelig Communallov, saameget som muligt ligne hinanden, og det forekommer mig, at der ikke er nogen Grund til at fravige det Princip, som Rigsdagen for faa kort Tid siden allerede har gjort gjældende. Af denne Grund og af andre, som jeg skal tillade mig at nævne, skal jeg stemme for det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), og jeg skal stemme mod de Forslag, der gaac ud paa at tillægge Communerne en forøget Myndighed og ikke holde sig til Valgretten og Valgbarheden. Det blev smukt nok fremsat af den ærede sidste Taler, hvorledes altid den Mand, der viser Selvopoffrelse, har høiere Dannelselse eller i moralisk Henseende staaer høiere end de fleste, veed at vinde Indflydelse i Communen. Men holder det Stik? Jeg skal indbrønne, at det er overordentlig vanskeligt at besvare Spørgsmaalet om, hvorledes Indflydelse lettest erhverves, og hvorledes den bedst bevares, og hos hvilke Classer der findes den høieste Forstand paa Communeanliggender og den største Selvopoffrelse. Det er meget muligt, at man det ene Sted finder det hos den ene Klasse og et andet Sted hos en anden Klasse; det er Noget, man kan disputere over i det Uendelige, og det nytter ikke her at fremsætte en individuel Anskuelse; men vist nok er det, at det klinger som en bitter Ironi, naar man fremtræder her og siger: „Tal gjøre Intet til Sagen, man respecterer de faa, naar